

Andragende, idet det først kom ind i dette Efteraar, og man har været langt tidligere paa Færde baade paa Manø og Rømø. Det er nu een Side af Sagen. En anden Side er, at — saaledes som det er berørt af det ærede Medlem Hr. Carl Sørensen og, saa vidt jeg husker, ogsaa af en anden æret Taler — Spørgsmaalet om Opførelsen af dette Dige har været fremme paa et tidligere Tidspunkt, jeg tror oven i Købet i to Rigsdagssamlinger. Det er ogsaa rigtigt, hvad det ærede Medlem Hr. Carl Sørensen sagde, at dette Anlæg da var anslaaet til 600 000 Kr., hvoraf Staten skulde yde Halvdelen, men jeg maa dog føje den Bemærkning til, at det var 1914-Priser, der regnedes med der, saa der er ingen Tvivl om, at i 1916—17 eller 1917—18 vilde Gennemførelsen af dette Forslag have kostet betydeligt mere end de 600 000 Kr.

Jeg vil ogsaa erindre om, at den daværende Trafikminister, Hr. Hassing Jørgensen, og Landstingsudvalget den Gang gav Lodsejerne derovre et ganske overordentlig kulant Tilbud, idet man tilbød — jeg husker ikke det nøjagtige Tal, men jeg tror, man tilbød dem, at hvis de vilde yde 325 000 Kr. — jeg tør ikke afgøre, om det var 25 000 Kr. mere eller 25 000 Kr. mindre — men hvis de vilde yde et saa og saa stort Beløb, skulde Staten betale Resten. Det tog man ikke imod den Gang, og det var efter min Opfattelse uklogt og urigtigt. Men naar man en Gang har haft et saa kulant Tilbud fra Staten, og man ikke har taget imod det, vilde det være urigtigt overfor baade Manø og Rømø paa det nuværende Tidspunkt at sætte Darum—Tjæreborg i Spidsen, til Trods for at Andragendet derfra er kommet sidst, og lade de andre komme bagefter. Jeg har for mit Vedkommende ikke ment at kunne gøre det. Ikke fordi jeg ikke sætter Pris paa Folkene i Darum—Tjæreborg — det er, som det ærede Medlem ved, i min Valgkreds —, men jeg har ment, at de maatte komme til sidst, og de Folk derovrefra, jeg har talt med, finder ogsaa dette ganske naturligt. Jeg tror ikke, der vil blive nogen Utilfredshed i saa Henseende. — Dette med Hensyn til Spørgsmaalet om Rækkefølgen.

Det ærede Medlem Hr. Sundbo var inde paa Spørgsmaalet om Manø-Diget, om det var forsvarligt at vente med at tage hele det store Dige og indskrænke sig til det, Forslaget har foreslaaet, at forstærke det nuværende Dige og faa Jorden indenfor afvandet. Det ærede Medlem var ikke sikker paa, at Havet ikke let

kunde tage det hele, inden man naaede saa vidt, at man fik det store Dige bygget. Det tror jeg ikke der er nogen Fare for. Naar det nu inddigede Areal faar sit Dige forstærket, saaledes at det bliver i Stand til at holde Havet ude — og det er jo Tanken, idet Diget skulde føres op i en lignende Højde som ved Rejsby og Darum—Tjæreborg og ligeledes ved Vester Vedsted—Darum —, saa har det vist ingen Nød, saa tror jeg nok, Øen skal modstaa Havets Angreb. Men Ministeriet har staaet tvivlende overfor, om man skulde foreslaa Diget ved det nu inddigede Areal forstærket, eller man skulde fremsætte Forslag om at faa hele Øen inddiget, og netop fordi vi har staaet tvivlende, har vi forelagt Sagen for et Udvalg fra Hedeselskabet og Stormflodsskadeudvalget, hvor Vandbygningsdirektør Lillelund var Formand, idet vi har ment gennem Samarbejde med disse Udvalg at faa dette Spørgsmaal bedst overvejet og bedømt.

Dette Udvalg er kommet til det Resultat, at det vil være rigtigt at forstærke det nuværende Dige og saa søge at gøre det øvrige digemodent, for at det kunde blive inddiget paa et senere Tidspunkt. Jeg kan blot henvise til den Redegørelse, der findes i Bilag 5 til Forslaget, hvor Udvalget indstiller, at det nuværende Dige retableres og forstærkes, at der etableres kunstig Afvanding af det inddigede Areal, at der under Hensyn til Øens afsides Beliggenhed og de særlig vanskelige Transportforhold af Statskassen ydes et ekstraordinært Tilskud til Dækning af samtlige Fragtudgifter ved Tilførsel af Kalk til en første grundig Kalkning af de inddigede Arealer, og at Anlægget af det større Dige opsættes indtil videre, idet man samtidig tilraader, at det i de kommende Aar tilstræbes ved Indgrøftningsarbejder og Opsætning af Risgærder under sagkyndigt Tilsyn at ophjælpe den naturlige Tilvækst, der foregaar paa det uinddigede Areal, saaledes at „Modningen“ af dette Areal til Inddigning fremskyndes.

Her er jo ikke alene Opgaver for Ministeriet for offentlige Arbejder, men ogsaa en Opgave for Landbrugsministeriet, og jeg skal henlede min ærede Kollegas Opmærksomhed paa dette Forhold, navnlig med Hensyn til Kalkning, saaledes at der kan træffes Foranstaltninger til, at Manø kan faa Kalk til en billig Pris, idet Transportforholdene er overordentlig vanskelige. Om man, som det ærede Medlem Hr. Sundbo mente, kunde lægge en Del af disse Transportudgifter over paa Amtet, kan der op-